

همراهی با تجربیات شمس لنگرودی

رویداد آنلاین «تجربه خلاق شعر» با عنوان «دنیایی که می‌سازم» با حضور شمس لنگرودی برگزار می‌شود. این وبینار با حضور شمس لنگرودی، شاعر، پژوهشگر و مورخ ادبی توسط یونینک و با همکاری کمیسیون ملی یونسکو برگزار می‌شود. وبینار «تجربه خلاق شعر» امشب ساعت ۱۹ آغاز می‌شود و به مدت سه جلسه دوساعته تا نهم آبان‌ماه ادامه دارد./ جام‌جم دیلی

اسکارلت جوهانسون «عروس» شد!

اسکارلت جوهانسون، بازیگر و تهیه‌کننده یک درام داستانی تخیلی به نام «عروس» شده که قرار است سیاستین للیو آن را کارگردانی کند. جوهانسون و جاناتان لیا تهیه‌کننده «عروس» خواهند بود و این فیلم در کمپانی مشترک آنها «دیز پیکچرز» تهیه می‌شود. لورن شوکر بلوم از نویسندگان سریال «نارنجی سیاه است» و ربکا آن جلو نویسنده فیلم «گرگینه» و خود للیو برای نوشتن فیلمنامه این فیلم انتخاب شده‌اند./ مهر

نگاهی انداخته‌ایم به فیلم‌های سیاسی هالیوود

که سراغ موضوع مهم انتخابات ریاست جمهوری رفته‌اند

این فقط بیرون از پرده سینما نیست که هنرمندان هالیوودی درباره انتخابات ریاست جمهوری بحث و صحبت می‌کنند و له یا علیه یکی از نامزدها وارد عمل می‌شوند. البته گزارش‌های روزنامه‌ای و رسانه‌ای همیشه پر از اخبار و گفت‌وگوهایی است که بازیگران مشهور و فیلمسازان مطرح درباره روسای جمهور یا نامزد‌های این پست مطرح می‌کنند. برای مثال، این روزها که دومین قسمت کمدی انتقادی و سیاسی «بورات» پخش اینترنتی و استریم داشته، بسیاری از سیاستمداران نسبت به مضمون آن واکنش نشان داده و دونالد ترامپ و سانشا، بازیگر و کارگردان فیلم ادهایی را علیه هم مطرح کرده‌اند. از یک‌سو، ترامپ می‌گوید این بازیگر را موجود بانمکی ندیده‌ام و از سوی دیگر، ساشا هم پاسخ می‌دهد که به نظر او هم ترامپ اصلاً آدم جالب و بانمکی نیست. شاید همین رویارویی دو طرف در عالم واقعیت است که هالیوودنشینان را هر چند وقت یک‌بار، مشتاق تولید فیلمی با مضمون انتخابات ریاست جمهوری آمریکا می‌کند. این فیلم‌ها اگر چه مضمونی واحد دارند، اما با زبان‌های مختلف و در گونه‌های متفاوتی سراز پرده سینماها درمی‌آورند. از کمدی‌های هزل و سیاه گرفته تا ملودرام‌های اشک‌انگیز و درام‌های تند اجتماعی و پریشگر، هر یک از این فیلم‌ها تلاش می‌کنند به گوشه‌های مهمی از این اتفاق مهم و سرنوشت‌ساز و تاثیرگذار بپردازند.

کی‌کاووس زبازی

سینمای جهان

فیلم‌هایی که به موضوع انتخابات ریاست جمهوری می‌پردازند، دو دسته هستند. یک دسته از آنان مستقیماً درباره این موضوع حرف می‌زنند و سوژه اصلی فیلم در همین رابطه است و دسته دیگر با بهره‌گیری از این موضوع در پس زمینه به طرح مسائلی فراتر و غیرمربوط به انتخابات می‌پردازند. با این وجود، فیلم‌های دسته دوم هم معمولاً در خانواده همین گروه اول قرار گرفته و ارزیابی می‌شوند. البته خود این فیلم‌ها هم اغلب مواقع، با دو موضعگیری متفاوت جلو رفته و داستان‌هایشان را تعریف می‌کنند. در حالی که برخی از آنها حال و هوای تبلیغاتی و پروپاگاندایی دارند، دسته دیگر در تلاش هستند تا نگاهی واقع‌گرایانه و دور از سیاست‌های رسمی نسبت به ماجرا داشته باشند. این در حالی است که فیلم‌های دسته دوم، بیشتر مورد استقبال قرار گرفته و امتیازهای مثبتی از سوی دو گروه منتقدان و تماشاگران دریافت می‌کنند.

تاریخ سینمای آمریکا از بدو پیدایش خود از سیاست دور نبوده و مستقیم و غیرمستقیم مسائل سیاسی را در دل داستان‌هایش تعریف کرده و در معرض دید و قضاوت تماشاگران گذاشته است. از «تولد یک ملت» تا امروز، نمی‌توان منکر تاثیر سیاست بر سینما شد. البته هالیوود بیشتر برای عموم تماشاگران حکم سرگرمی و تفریح را دارد. تولیدکنندگان محصولات سینمایی، در وهله اول و قبل از هر چیز به دنبال سرگرم کردن بینندگان خود و نگه داشتن آنها برای مدت دو ساعت هستند. با این وجود، بخش مهمی از هنرمندان سینما که برای خودشان تعهدی نسبت به پهنده احساس می‌کنند، سعی می‌کنند در دل داستان‌های سرگرم‌کننده‌شان حرف دل آنها را هم بیان کنند. با آن که بعد از این جنگ جهانی دوم و ظهور ملک کارتیسم هالیوود را از وجود نیروهای مترقی خالی کرد و میدان را به دست سودجویان پول دوست داد، اما تلاش هنرمندان برای برگرداندن وضعیت به حالت سابق خود بالاخره نتیجه داد و هالیوود در دهه ۷۰ میلادی با تولید فیلم‌هایی مقبول، دوباره جایگاه از دست رفته‌اش را پس گرفت.

سینما از سرگرمی به سیاست

برای هنرمندانی که نمی‌خواستند فیلم‌هایشان (و صنعت سینما) سرگرمی صرف باشد، تولید فیلم‌های با مضامین اجتماعی راه برون رفت از بن بست بود. در همین حال و هواست که فیلم‌های مرتبط با انتخابات ریاست جمهوری هم اهمیت زیادی برای هالیوود پیدا می‌کند. اگر اوایل دهه ۷۰ میلادی تنها صدای اعتراض ستاره‌ای مثل جین فوندا به سیاست‌های ارتجاعی دولت‌ها و رئیس جمهورهای وقت شنیده می‌شود، در سال‌های بعد صدای اعتراضات بیشتر و بلندتری از هالیوود به گوش رسید و شمار معترضان افزایش زیادی یافت.

معمولاً این فیلم‌های داستانی هستند که مورد توجه عموم قرار می‌گیرند. اما مستند «فازنهایت ۹/۱۱» مایکل مور را می‌توان معروف‌تر از همکاران داستانی‌اش ارزیابی کرد. این مستند البته به بحث درباره پس‌امدهای حادثه یازدهم سپتامبر می‌پردازد و موضع جورج بوش را در قبال این مساله و وضعیت ترابری که با تصمیم‌هایش گرفت به وجود آورد، بررسی می‌کند. اما

شوخی با سیاست در دهه ۷۰ میلادی

در «حضور»، هال اشبی، فیلمساز مؤلف دهه ۷۰ میلادی، شوخی غریبی با پست ریاست جمهوری می‌کند و آن وقتی است که یک باغبان معمولی (با بازی درخشان پیتسر سالرز) را به‌طور اشتباهی راهی کاخ سفید می‌کند تا زمام امور دولت را در دست گیرد. همین فیلمساز یک بار دیگر در کمدی انتقادی «شامپو»، شخصیت هوسران داستان فیلمش (وارن بیتی) را در زمانی دیگر مسائل کم‌اهمیت و مبتذل روزانه‌اش می‌کند که در بیرون از آرایشگاه او جنب و جوش غریبی در ارتباط با کارزارهای انتخابات ریاست جمهوری سال ۱۹۶۸ وجود دارد. این آرایشگر به‌جای توجّه به این که چه کسی رئیس جمهور خواهد شد، فقط در فکر ایجاد دوستی با مشتریانی است که برای اصلاح سر خود آمده‌اند. برای او این مشتریان اهمیت بسیار بیشتر و بالاتری از این موضوع دارند که چه کسی به صندلی ریاست جمهوری تکیه خواهد زد! استیون سودبرگ، فیلمساز کانادایی هم سال‌ها بعد از فیلم موفق و معروف اشبی، از مضمون مشابهی در «تجربه دوست» استفاده می‌کند. در داستان فیلم او هم که در روزهای پایانی رقابت‌های انتخاباتی ریاست جمهوری سال ۲۰۰۸ رخ می‌دهد، دختر جوانی اهل منهتن با دوستش که بنای ازدواج با او دارد ملاقات می‌کند و با چالش‌هایی روبه‌رو می‌شود. در حالی که در دنیای اطراف او همه مشغول بحث و جدل درباره نامزد‌های انتخاباتی دارند، تمام توجه و هوش و حواس این دختر این است که آیا دوستش بالاخره به او پیشنهاد ازدواج می‌دهد یا نه.

بری لوینسون هم مثل اشبی، مضمون انتخابات را سوژه خوبی برای خود پیدا کرده بود که دو فیلم در این ارتباط کارگردانی کرد. او در «دم جناب سگ»، دو چهره تاثیرگذار سینمای مستقل آمریکا رابرت دنیرو و داستین هافمن را درگیر مسائل مربوط به یک انتخابات می‌کند. داستان این کمدی درام مدت کوتاهی قبل از انتخابات ریاست جمهوری رخ می‌دهد و یک تهیه‌کننده هالیوودی را نشان می‌دهد که تلاش می‌کند تا به شیوه‌ای هنری و هنرمندانه، رسوایی جنسی یکی از نامزد‌های پست ریاست جمهوری را ماست مالی کند. لوینسون در

«مرد سال» هم رابین ویلیامز را در قالب کمدینی نشان می‌دهد که سودای رئیس جمهور شدن دارد و با ترتیب دادن یک برنامه طنز تلویزیونی تلاش می‌کند به این مقام دست پیدا کند. او برای رئیس جمهور شدن، حتی کار را به آنجا می‌کشاند که در سیستم ماشین رأی‌دهی هم نفوذ کرده و آزارا به نفع خود تغییر دهد.

انتخاباتی‌های شرح حال‌گونه

بعضی وقت‌ها هالیوود برای سراغ‌گرفتن از انتخابات ریاست جمهوری، به دنبال سوژه‌های واقعی رفته و خود تاریخ را شخم می‌زند. در این حالت، حاصل کار درامی اجتماعی و شرح حال‌گونه است که بخشی از تاریخی را به نمایش می‌گذارد که واقعا در عالم واقعیت رخ داده است. جی روچ که بیشتر برای کمدی‌هایش شناخته شده است، در فیلم تلویزیونی «تغییر بازی» بخشی از تاریخ را روایت و بازخوانی می‌کند. سارا پیلین، فرماندار آلاسکا در انتخابات ریاست جمهوری سال ۲۰۰۸، کمک زیادی به سناتور ملک کین کرد و به همین دلیل مورد توجه رسانه‌ها قرار گرفت. فیلم روچ زندگی سیاسی این خانم را با بازی جولین مور در معرض دید تماشاگران قرار می‌دهد.

راب رابنر هم در اقدامی شبیه روچ، در درام شرح حال‌گونه «آل بی جی» داستان تلاش‌های لیندون بی جانسون برای رسیدن به کاخ سفید را به تصویر می‌کشد. این فعال جنبش مدنی که شمش با نام جان اف کندی به‌خاطر آورده می‌شود، از چهره‌های سرشناس جنبش سیاهان آمریکا در دهه ۶۰ میلادی است. جی روچ هم خودش را از داستان زندگی این فعال مدنی بی‌نمیصیب نکرد و در فیلم تلویزیونی «تمام راه»، داستان زندگی جانسون را دنبال کرد. او در درام خود نشان می‌دهد که چگونه این فعال سیاسی بعد از ترور جان اف کندی و خالی ماندن پست ریاست جمهوری، جانشین او شد و در یک‌سالی که در کاخ سفید بود برای قانونی شدن حقوق مدنی سیاهان مبارزه کرد. برایان کرانستن که به‌خاطر مجموعه پربیننده «برکینگ بد/ زدن به سیم آخر» معروف است، در این فیلم بازی داشت.

انتخابات دست‌کم‌دین‌ها

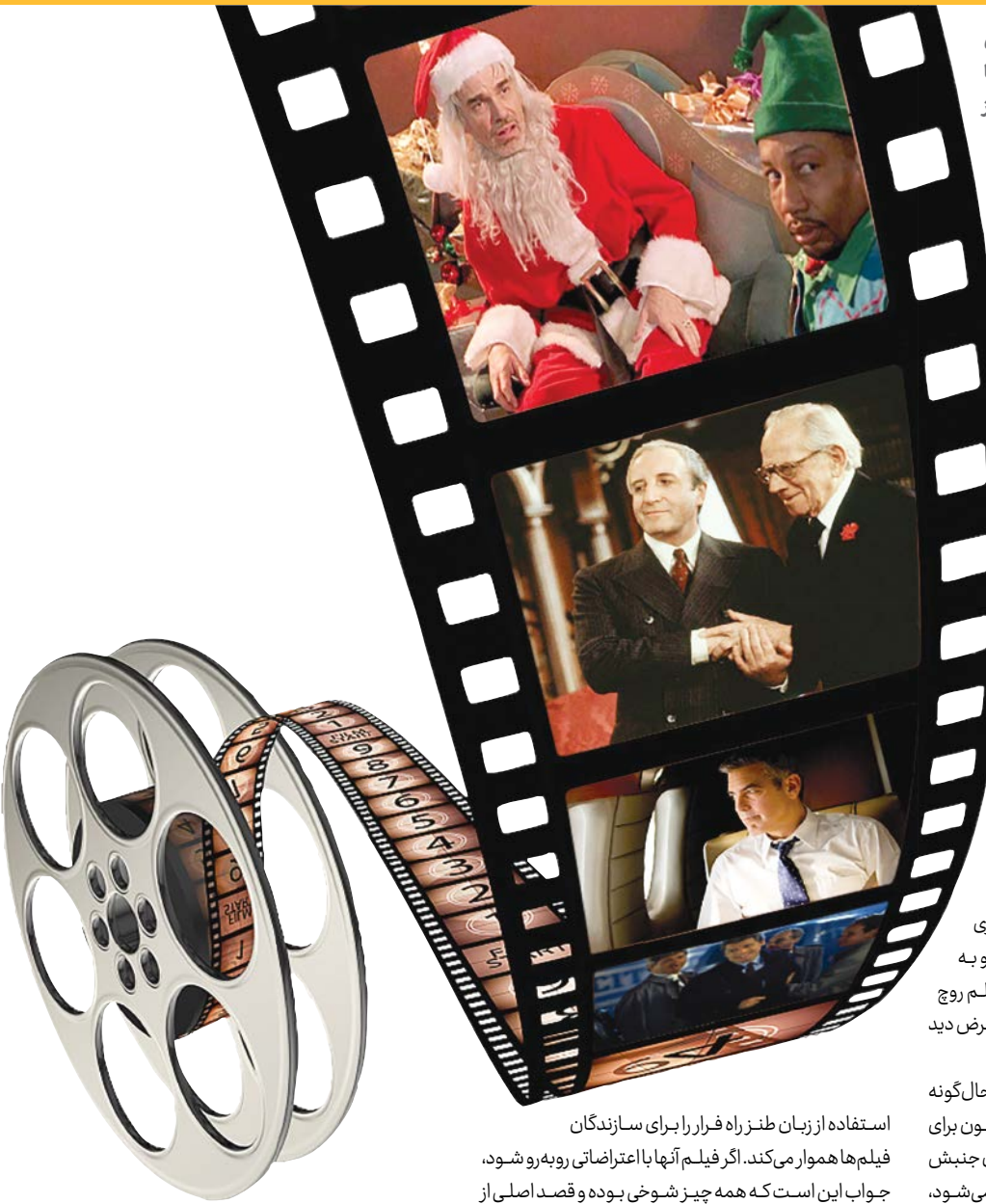
جالب است که بسیاری از فیلم‌هایی که در ارتباط با موضوع انتخابات ریاست جمهوری ساخته می‌شوند، از زبانی کمدی و طنز برای بیان داستان و حرف‌هایشان بهره می‌گیرند. پل درگاربدیان، تحلیلگر اقتصادی سینما در این رابطه می‌گوید: «این زبان از یک‌سو توان کشاندن تماشاچی به داخل سالن سینما را دارد و از سوی دیگر، مانع از آن می‌شود که برای سازندگانش مشکلی ایجاد شود. تماشاچی سینما علاقه چندانی به پیگیری موضوعات مهم سیاسی در قالب یک داستان جدی و خشک را ندارد و مضمون کمدی، کمک می‌کند تا او راحت‌تر با ماجرا برخورد کرده و کنار بیاید. در عین حال،

استفاده از زبان طنز راه فرار را برای سازندگان فیلم‌ها هموار می‌کند. اگر فیلم آنها با اعتراضاتی روبه‌رو شود، جواب این است که همه چیز شوخی بوده و قصد اصلی از ساخت این یا آن فیلم، سرگرم کردن تماشاچی بوده است.» بااین تحلیل، می‌توان دلیل تولید این نوع کمدی‌های تند سیاسی را فهمید و متوجه شد که چرا فیلمسازی مثل مایک نیکولز هم ترجیح می‌دهد در «رنگ‌های اولیه» از زبان کمدی برای تعریف داستان فیلمش بهره ببرد. این در حالی است که دو بازیگر اصلی فیلم جان تراولتا و اما تامپسون را به‌سختی می‌توان بازیگر نقش‌های کمدی قلمداد کرد. جانمایه اصلی رنگ‌های اولیه همراهی مردی عادی و بی‌خبر از دنیای سیاست، باکمپین سیاسی و تبلیغاتی یک نامزد معمولی ریاست جمهوری است.

حالا اگر در میانه رقابت‌های انتخاباتی، نامزد احراز پست ریاست جمهوری بمیرد چه اتفاقی می‌افتد؟ این موضوعی است که کریس راک، کمدین سیاهپوست سینما در «راس دولت» پرداخته است. در این کمدی سیاه، یک نامزد کرسی ریاست جمهوری در میانه کارزارهای داغ انتخاباتی ناگهان می‌میرد. مرد جوانی که اطلاع چندانی از سیاست و رقابت‌ها ندارد، ناخواسته جای او را می‌گیرد و خودش را درگیر مسائلی عجیب و غریب می‌بیند. طبیعی است که کریس راک ایفای نقش اصلی فیلمش را به کسی جز خودش نمی‌دهد!

یک سیاسی‌بازسازی‌شده

«کاندیدای منجوری» سال‌ها قبل از فیلم کریس راک، همین

موضوع را از زاویه دیگری بررسی کرده بود. این اثر کلاسیک که توسط جان فرانکلین هایمر ساخته شد، داستان گروهی از سربازان جنگی را تعریف می‌کند که ناپدید شده و بعد از شست‌وشوی مغزی با شرایطی جدید و متفاوت به خانه‌هایشان برمی‌گردند. به‌زودی معلوم می‌شود نامادری جاده‌طلب یک سناتور جوان، به دنبال آن است که به شیوه‌ای غیرقانونی ناپسری‌اش را به پست ریاست جمهوری برساند. این فیلم چند دهه بعد توسط جان‌اتان دمی دوباره‌سازی شد. در نسخه اصلی فرانک سیناترا درخشید و در نسخه بازسازی شده مریل استریپ.

با توجه به جمیع جهات، آیا می‌توان درامی مثل «ایرلندی» مارتین اسکورسیزی را در رده فیلم‌هایی دانست که درباره انتخابات ریاست جمهوری است؟ در نگاه اول، پاسخ منفی است. اما برخی از منتقدان نظری عکس این نظر دارند و این درام گنگستری را نیز در این مجموعه قرار می‌دهند. داستان فیلم در ارتباط با مبارزات کارگری دهه ۵۰ تا ۷۰ میلادی است و شخصیت چنچالی جیمی هوف را در راس ماجراهایش می‌شود، البته اشاراتی گذرا هم به موضوعی چون انتخابات می‌شود، اما باکدام منطق می‌توان همکاری مشترک دو غول سینمای کلاسیک رابرت دنیرو و آل پاچینو را با صفت فیلمی در ارتباط با نوع انتخاب رئیس جمهور کشور قلمداد و معرفی کرد؟

تغییر بازی

راس دولت

مرد ایرلندی

رنگ‌های اولیه

آل بی‌جی

کاندیدای منجوری